

Кириченко О.А., завідувач кафедри
правознавства Миколаївського національного
університету ім. В.О. Сухомлинського, доктор
юридичних наук, професор

**ЗНАЧЕННЯ НОВОГО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ
ТА ВИДОВОГО ПОДІЛУ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВопорушень ДЛЯ РОЗВИТКУ
КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ ПРО ЗЛОЧИННІСТЬ**

Запропонована Т. О. Коросташовою нова доктрина ступеневого сутнісного видового поділу правопорушень, в якій принципово по-новому розуміється сутність і видовий подій кримінальних правопорушень [1, с. 91-99; 2, с. 14-18], має суттєве значення й для розвитку кримінологічної теорії про злочинність як певне соціальне явище, у силу чого доцільний вклад даної новітньої доктрини у такій редакції:

1. Макроправопорушення (кримінальні правопорушення), тобто суспільно небезпечні діяння, події чи явища, що заподіяли чи які можуть завдати істотної і більше фізичної та/чи майнової

та моральної шкоди правовому статусу соціосуб'єктів, коли макроправопорушення:

1.1. Залежно від сутності юридичного факту, що лежить в його основі, поділяються на:

1.1.1.

Макроправопорушення-діяння (кримінальні правопорушення-діяння), тобто суспільно небезпечні діяння, що заподіяли чи які можуть завдати істотної і більше фізичної та/чи майнової та моральної шкоди правовому статусу соціосуб'єктів, коли:

1.1.1.1. **Залежно від повноти відображення складу правопорушення кримінальні правопорушення-діяння** можуть виступати як:

1.1.1.1.1. Злочини-діяння (мінімальні, незначні, середні, тяжкі, особливо тяжкі), тобто діяння, що мають всі ознаки й елементи складу, за вчинення яких має призначатися певне антикримінальне покарання).

1.1.1.1.2. Паразлочини-діяння (такого роду діяння, які мають всі ознаки й елементи складу, за винятком того, що дане діяння вчинено особою, яка не досягла віку накладення антикримінального покарання, і йому призначається антикримінальне парапокарання у вигляді примусових заходів виховного характеру і відповідальності та супутня антикримінальна відповідальність, яку за діяння дошколяра чи малолітньої особи несе вже опікун або особа чи установа, що його замінюють).

1.1.1.1.3. Квазізлочини-діяння (такого роду діяння, які мають всі ознаки й елементи складу, за винятком того, що дане діяння скоєне неосудним або обмежено осудною особою, якій призначається квазіпокарання у вигляді примусових заходів медичного характеру, а відновлювальна і супутня антикримінальна відповідальність покладається на опікуна чи піклувальника або на особу чи установу, які їх замінюють).

1.1.1.1.4. Квазіпаразлочини-діяння (коли є всі ознаки й елементи складу діяння, яке, згідно певних положень природної галузі права, фактично є суспільно небезпечним, але Антикримінальний кодекс України не передбачає складу такого діяння, що повинно обумовлювати антикримінальну відповідальність винної особи тільки у вигляді відновлювальної та супутньої антикримінальної відповідальності).

1.1.1.1.5. Паранещасні випадки-діяння (такого роду діяння належного та/чи неналежного суб'єкта, коли відсутність вини

особи оцінюється за таким мінімальним рівнем: особа не могла та/чи не повинна була передбачити настання суспільно небезпечних наслідків, за що повинна наступати антикримінальна відповідальність держави в вигляді відновлення порушеного правового статусу потерпілого).

1.1.2. Макроправопорушення-події (кримінальні правопорушення-події), тобто суспільно небезпечні події як сумативні діяння великої кількості соціосуб'єктів, які заподіяли істотну і більшу сумативну шкоду правовому статусу великої кількості соціосуб'єктів, що практично можуть являти собою паралельні, але об'єднані єдиною протиправною метою діяння великої кількості соціосуб'єктів.

Поділ макроправопорушень-подій залежно від повноти відображення складу правопорушення принципово можливий, але практично є безцільним в контексті сумативних суспільно небезпечних наслідків такого роду сумативних діянь-подій великої кількості соціосуб'єктів. В силу цього при притягненні до карально-виховної антикримінальної відповідальності, а, тим більше, до відновлювальної антикримінальної відповідальності і до супутньої антикримінальної відповідальності треба враховуватися повний обсяг саме сумативного порушення правового статусу соціосуб'єктів.

1.1.3. Макроправопорушення - явища або макро правопорушення - нещасні випадки (кримінальні правопорушення - явища, кримінальні нещасні випадки), тобто суспільно небезпечні явища природи, в т.ч. діяння хижих тварин, які не опосередковані діяннями фізичної особи, що повинно обумовлювати антикримінальну відповідальність лише держави у вигляді відновлення порушеного правового статусу потерпілого і супутньої антикримінальної відповідальності.

2. Мініправопорушення, тобто суспільно шкідливі діяння, що заподіяли або можуть заподіяти меншу, ніж суттєву, але більшу, ніж значну, шкоду правовому статусу соціосуб'єктів, коли мініправопорушення:

2.1. Залежно від сутності юридичного факту, що лежить в його основі, поділяються на:

2.1.1. Мініправопорушення-діяння, що розуміються аналогічно макроправопорушенням-діянням, які, в свою чергу:

2.1.1.1. В залежності від повноти відображення складу правопорушення поділяються на: 2.1.1.1.1. Проступки-діяння (має всі ознаки, елементи правопорушення). 2.1.1.1.2. Парапроступки- діяння (має всі ознаки, елементи правопорушення, вчиненого особою, яка не досягла віку відповідного виду карально-виховної юридичної відповідальності). 2.1.1.1.3. Квазіпроступки-діяння (має всі ознаки, елементи правопорушення, вчиненого неосудним або обмежено осудною особою). 2.1.1.1.4. Квазіпарапроступки- діяння (діяння в силу певного положення природної галузі права об'єктивно є суспільно шкідливим, але склад такого проступку не передбачений в Адміністративному, Трудовому, Де-факто майново-договірному (цивільному) або в Де-юре майново-договірному (господарському) кодексі України).

2.1.1.1.5. Параказуси-діяння (за наявності належного або неналежного суб'єкта, але за відсутності його вини).

2.1.1.2. Характеру врегульованих суспільних відносин (правовідносин) поділяються на адміністративні, дисциплінарні, де-факто майново-договірні (цивільні) та де-юре майново-договірні (господарські) правопорушення-діяння, які аналогічно кримінальним правопорушенням-діянням поділяються на відповідні проступки-діяння, парাপроступки-діяння, квазіпроступки-діяння, квазіпарапроступки-діяння, параказуси-діяння.

2.1.2. Мініправопорушення-явища або мініправопорушення-казуси, що розуміються аналогічно макроправопорушенням- явищам і можуть поділятися на адміністративні, дисциплінарні, де-факто майново-договірні (цивільні) та де-юре майново- договірні (господарські) явища або казуси.

Список використаних джерел

1. Кириченко А.А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Аланкира: коллективная монография [кол. авторов под науч. ред. А.А. Кириченко]. - Второе издание. - Николаев: Ник. нац. ун-т им. В.А. Сухомлинского, 2015. - 1008 с.

2. Кириченко О. А. Курс лекцій зі спецкурсу «Інноваційна процедура протидії правопорушенням»: навч. посібник / О.А. Кириченко, Ю.О. Ланцедова. - Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2016. - 100 с.